

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Totalitarizmo susiformavimas ir raida SSSR 1917-1953 m.	Istorija ir archeologija H005	Istorijos	Naujosios istorijos katedra
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	2
individualus	3	seminarai	2,5

Viso: 7,5 kreditai

Dalyko anotacija

Totalitarinių režimų ištakos, formavimosi etapai. Bendri bruožai, definicijos. XIX a. antros pusės visuomeniniai judėjimai Rusijoje, nulėmę totalitarinio režimo formavimąsi ir K.Markso pažiūrų sklaidą. Bolševikai. Jų nuostatos valdžios ir valdymo atžvilgiu. I pasaulinio karo poveikis totalitarinių režimų formavimuisi .1917 m. Rusijoje – bolševikų totalitarizmo pradžia. „Raudonojo“ teroro politika. Pilietinis karas ir totalitarizmo raida.. V.Lenino vieta totalitarizmo idėjos brendime ir jos įgyvendinime. Rusijos bolševikų partijos ypatumai, jos vieta valdymo sistemoje. CK sekretoriato įkūrimas. Valstybinės valdžios absorbavimas. SSRS įkūrimas. SSRS valdymo sistema ir sovietinė teisė. J.Stalino įsitvirtinimo valdžioje etapai. Masinis teroras ir jo vieta įtvirtinant J.Stalino absoliučią valdžią. Represiniai organai 4-ajame deš. ir NKVD lagerių sistemos sukūrimas. Politiniai valymai. Stalino konkurentų pašalinimas iš partijos. Totalitarizmo klestėjimas 1936-1941 m. „Tarybinio žmogaus“ kultas. 1936 m. „Stalino konstitucija“ ir jos nuostatos. Totalitarinė kultūra jos valdymas. Antrojo pasaulinio karo poveikis sovietinės valdžios sistemai. Stalino nesėkmės vadovaujant kariniams veiksams. Paskutinis karo etapas. SSRS nuostoliai kare. Totalitarinių režimų kūrimas Rytų Centrinės Europos šalyse. Totalitarizmo bruožai pokario metais: represijos, tautų trėmimai, diktatas kultūrai. „Šaltojo karo“ pradžia ir sovietinio Rytų Europos bloko suformavimas. Sovietinio totalitarizmo raiška tarptautinėje arenoje. J.Stalinas ir Vakarų demokratijos šalys. Totalitarizmo silpnėjimas. Valstybė po totalitarizmo.

Pagrindinė literatūra

1. Arendt H. Totalitarizmo ištakos. Vilnius, 2001. 487 p.
2. Linz J. J. Totalitarian and Authoritarian regimes. London, 2000
3. Berdyaev N. The origin of Russian communism. Paris. 1937
4. Khlevniuk .O.V Stalin. New biography of a dictator. Yale university press. 2017.
5. Медведев Р. Сталин и сталинизмю Москва, 1994
6. Джилас М. Лицо тоталитаризма. Москва, 1992
7. Kotkin S. Magnetic mountain : Stalinism as a civilization. Berkeley: University of California Press. 2004.
8. Tismaneanu V. Stalinism revisited: the establishment of communist regimes in East-Central Europe. Budapest: Central European University Press.2009
9. Volkogonovas D. Triumfas ir tragedija. T.1-2. Vilnius, 1991
10. Троцкий Л. Сталинская школа фальсификации. Москва, 1990.
11. Totalitarian and Authoritarian Regimes in Europe: Legacies and Lessons from the 20th Century. New York, 2006
12. Волкогонов В. Сталин: политический портрет. – Т. 1. Москва, 1998
13. Daniels R. The rise and fall of Communism in Russia. Yale University Press.2007.
14. Communist party of the Soviet Union. <https://www.britannica.com/topic/Communist-Party->

[of-](#)
[the-Soviet-Union](#)

15. Revelations from the Russian Archives. The Soviet Union and the United States. <https://www.loc.gov/exhibits/archives/sovi.html>
16. Soviet Union http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Soviet_Union
17. Russia: From Tsarism to Stalinism, 1914-1945. <http://lornshillacademy.org.uk/wp-content/uploads/2016/01/Russia-From-Tsarism-to-Stalinism-1914-1945.pdf>

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Algirdas Jakubčionis	Dr. Doc.	<p>A.Jakubčionis. Aggression by the Soviet Union and the occupation of Lithuania in 1940-1990.in : Lithuanian Constitutionalism : the past and the present. V., 2017.</p> <p>A.Jakubčionis. The Sąjudis movement. The triving to restore Independance. In : Lithuanian Constitutionalism : the past and the present. V., 2017.</p> <p>A.Jakubčionis . Sąjūdis. Siekis atkurti Nepriklausomybę. In : Lietuvos konstitucionalizmas : ištakos, raida ir dabartis. V., 2018.</p> <p>A.Jakubčionis. Pasipriešinimas sovietinei okupacijai. In: Lietuvos teisė. 1918-2018. Šimtmečio patirtis ir perspektyvos. V.,2018.</p> <p>A.Jakubčionis. Nebuvusio parlamento istorija. In „Parlamentarizmas Lietuvoje“. V., 2020.</p>

Patvirtinta Istorijos ir archeologijos mokslo krypties Doktorantūros komiteto posėdyje 2021 m. rugsėjo mėn 28 d. , protokolo Nr. 170000-KT-47

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. habil. dr. Tamara Bairašauskaitė